

ÅRSMELDING 2021

BERGEN ELDRERÅD

*Styrker eldre sin deltakelse og medvirkning på alle
samfunnsområder*

Innledning

Eldrerådet skal sikre bred, åpen og tilgjengelig medvirkning for eldre i Bergen kommune i alle saker som angår dem. Eldrerådet er et rådgivende organ for kommunen og har rett til å uttale seg i alle saker som angår eldre. Eldrerådet gir råd både til byrådet og til bystyret og bystyrets organer.

Ny kommunelov trådte i kraft ved oppstart av valgperioden 2019-2023. I § 5-2 er elderråd definert som «andre kommunale organ, som skal opprettes». De samme regler gjelder for andre kommunale organ, som for folkevalgte organ.

Sammensetning av Eldrerådet 2020-2023

Rådet har 9 medlemmer med varamedlemmer, hvorav 3 politikere og 6 representanter foreslått for organisasjoner som arbeider for eldre.

Alle medlemmene i rådet har som oppgave å arbeide for alle grupper eldre i kommunen.

Bergen elderråd 01.01.2021

Nils Mæhle	leder	Aud Toppe Christensen
Ruth Brudvik	nestleder	Inger Sjong
Jette Lunemann Hansen		Torild Rødder Alveim
Turid Lygre Peckanatti		Per E. Stiegler
Knut Gullaksen		Ida Morlandstø
John Bugge Rasmussen		Ruth Wanvik
Eli Nordstad		Joe R. Aseerwatham
Rune Skjælaaen		Turid Sveen
Trygve Birkeland		Marte J. Monstad

Bergen elderråd fra og med 01.05.2021

Nils Mæhle	leder	Aud Toppe Christensen
Ruth Brudvik	nestleder	Inger Sjong
Jette Lunemann Hansen		Torild Rødder Alveim
Ellinor Hjertaas		Per E. Stiegler
Knut Gullaksen		Ida Morlandstø
John Bugge Rasmussen		Ruth Wanvik
Eli Nordstad		Joe R. Aseerwatham
Rune Skjælaaen		Turid Sveen
Trygve Birkeland		Marte J. Monstad

Prioriterte saker og tema i 2021:

Større plansaker

Eldrerådet har vært opptatt av å komme tidlig inn i store plansaker og å være en tydelig stemme for hele gruppen eldre. Rådet har ved flere anledninger oppfordret byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling om å ta i bruk eldretråkk i tillegg til barnetråkk slik at man i større planer har en klar strategi for hvordan eldres behov kan ivaretas.

Rådets rolle i kommunen og utadrettet virksomhet

Eldrerådet har tatt flere initiativ for å komme i kontakt med andre deler av kommunen og for å bli mer synlig i lokalmiljøet. Gjennom innlegg i bystyreutvalgene, kontakt med byrådsavdelingene, presseomtale og en stor seniorkonferanse høsten 2021

TVEPS forsknings samarbeid med Universitet i Bergen og Høgskulen på Vestlandet

Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TVEPS) er et samarbeidsprosjekt mellom UiB og HVL der studenter fra ulike profesjonsutdanninger skal gjøre et felles utredningsprosjekt for å få trening i å arbeide tverrfaglig. Eldrerådet og TVEPS har hatt et samarbeid der studentene har utredet hvordan kommunen kan arbeide annerledes for å komme i kontakt med og få informasjon ut til ikke digitale eldre, hvordan man kan hjelpe hjemmeboende eldre med å ivareta egen tannhelse og hvordan man kan hjelpe ikke-digitale eldre til å bli mer digitale.

Innsats mot aldersdiskriminering

Eldrerådet har vært opptatt av at eldre skal kunne delta og være synlig i samfunnet og har blant annet argumentert overfor Valgstyret i Bergen om at det burde være mulig for personer over 70 år å være engasjert i valgarbeid i Bergen kommune.

Eldrerådets møter

Eldrerådet har avholdt 10 ordinære møter i 2021. Seks møter har vært digitale og fire fysisk.

Byråd for eldre, helse og frivillighet har møtt i rådet fem ganger, byråd for arbeid, sosial og bolig har møtt to ganger og byrådene for kultur, mangfold og likestilling og for klima, miljø og byutvikling har møtt en gang hver.

De fysiske møtene og noen av de digitale møtene har startet med åpen halvtime og det har vært seks innlegg under åpen halvtime

Saker behandlet i 2021:

Type sak	Antall
Interne saker - rådets drift - oppnevninger	25
Høringssaker fra kommunen	6
Saker med forslag til bystyret	10 ¹
Saker til bystyret der det ikke er sendt forslag	4
Informasjonssaker uten oppfølging	27
Innspill til byrådsavdelinger og andre	43

¹ To av forslagene til eldrerådet ble vedtatt i bystyret

Saksbehandling i Eldrerådet

I tillegg til å uttale seg i bystyresaker, har rådet et tett samarbeid med byrådet og byrådsavdelingene. At rådet kommer med innspill tidlig i kommunens plan- og saksprosesser, er en forutsetning for reell medvirkning og gjør det mulig for rådet å få sine grupperes synspunkter på dagsordenen.

En god medvirkningsprosess er ikke lineær, men en syklus, hvor planen tas opp i rådet over flere ganger:

- 1) I oppstartsfasen, hvor rådet får komme med tanker og innspill til hva som bør prioriteres
- 2) Underveis i prosessen, i form av deltakelse i ressursgrupper, workshops og via samarbeid med saksbehandler, fag- og byrådsavdeling.
- 3) I høringsfasen, hvor rådet ser om deres synspunkter kommer tydelig nok frem.
- 4) og når saken sluttbehandles i byråd, utvalg eller bystyre.

Denne syklusen sikrer god medvirkning og saksbehandling og sikrer kvalitet i det politiske håndverket.

Eldrerådets aktivitet og deltakelse i råd og arbeidsgrupper

Eldrerådet har blant annet vært representert i:

- Produktrådet (Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighets referansegruppe for menyene for beboere på sykehjem og hjemmeboende som får levert mat fra kommunen)
- Tverrfaglig arbeidsgruppe for nye sykehjem
- Kunstgruppe for Sandsli bo- og aktivitetssenter
- Kunstgruppe for Åsane sykehjem
- Kvalitetsutvalg for etat for sykehjem
- Kvalitetsutvalg for etat for hjemmebaserte tjenester
- Polyfon erfaringspanel (UiBs referansegruppe for musikkterapi)
- Fag- og samarbeidsrådet for USHT (utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester)
- Brukerpanel Alrek helseklynge
- Prosjektgruppen omorganisering av Omsorg+
- Brukerrådene på de kommunale sykehjemmene
- Styrene til de privat/ideelle sykehjemmene Siljuslåttan, Domkirkehjemmet og Metodisthjemmet

Seniorkonferanse 2021

Eldrerådet arrangerte 20. oktober 2021 sin første seniorkonferanse. Konferansen ble holdt på, og i samarbeid med, Høgskulen på Vestlandet og det var ca 60 deltakere.

Programmet for konferansen var todelt. Den første delen omhandlet forskning om behovene som kommer i kommunal sektor etter hvert som den eldre delen av befolkningen blir større, og hvordan utdanningsinstitusjonene arbeider for å møte kompetansebehovet. Her var forsker Oddvar Førland og rektorene Margareth Hagen og Gunnar Yttri innledere. Den andre delen handlet om koronapandemien og ett tilbakeblikk på hva vi har lært. Her var blant andre Steinar Kvinnsland, Hilde Onarheim og Beate Husa innledere.

Til slutt

Byråd for eldre, helse og frivillighet Beate Husa og de andre byrådene har vist stor vilje og evne til å prioritere «byrådets halvtime» og samarbeidet med eldrerådet. Eldrerådet vil gjerne takke byrådene for deres positive holdning og gode oppfølging av Eldrerådet og våre saker.

Eldrerådet takker alle våre samarbeidspartnere for samarbeidet i 2021 og vi ser med glede fram til videre samarbeid og deltagelse i nye prosjekter og nye politiske saker.

Bergen, mars 2022
Nils Mæhle, leder

Vedlegg:

Saker behandlet i 2021

Skisseprosjekt bystrand og ny Lungegårdspark	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>
Høring av overordnet strategi for Dokken	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>
Kommunens arbeid med å ivareta tannhelse for hjemmeboende eldre som mottar helse- og omsorgstjenester	<i>Informasjon fra Etat for hjemmebaserte tjenester</i> <i>Innspill sendt til eldreombudet</i>
Boligmelding 2020-2026	<i>Tatt til orientering</i>
Frieda Fasmer sykehjem. Forslag til detaljreguleringsplan	<i>Tatt til orientering</i>
Fremtidig bassengstruktur.	<i>Forslag til vedtak sendt til Utvalg for barnehage, skole og idrett. Forslaget ble ikke vedtatt</i>
Plan for deltagelse og mangfold i kunst- og kulturfeltet 2021-2030	<i>Tatt til orientering</i>
Rutiner ved ufrivillig bytte av fastlege	<i>Informasjon fra byråd for eldre, helse og frivillighet</i> <i>Innspill sendt til helsedepartementet og til eldreombudet</i>
Oppstart av temaplan – bærekraftig boligforsyning mot 2030	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i> <i>Tatt til orientering</i>
Informasjon om byombudet	<i>Informasjon fra byombudet</i> <i>Tatt til orientering</i>
Vaksinering i Bergen	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i> <i>Tatt til orientering</i>
Aldersvennlig transport. Pilotprosjekt	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>
Danckert Krohn kulturhus. Gjennomføringsvedtak for rehabilitering	<i>Informasjon fra Etat for utbygging</i> <i>Tatt til orientering</i>
Turvei Landåsløypen. Arealplan til 2. gangsbehandling	<i>Tatt til orientering</i>
Digitaliseringsstrategi for Bergen 2021-2025	<i>Tatt til orientering</i>

Temaplan for informasjonssikkerhet og personvern 2021-2025	<i>Tatt til orientering</i>
Forvaltningsrevisjon av sosiale tjenester under covid 19 pandemien	<i>Tatt til orientering</i>
Vintervedlikehold på fortau og gangveier	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i>
Telefonkontakt med Bergen kommune	<i>Informasjon fra Seksjon informasjon</i> <i>Innspill sendt til Byrådsleders avdeling</i>
Busstilbudet i Bergen og tilrettelegging for eldre passasjerer	<i>Informasjon fra Skyss</i> <i>Innspill sendt til Skyss, til fylkeseldrerådet og til eldreombudet</i>
Brukermedvirkning på private/ideelle sykehjem	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Oppstart av planarbeid – Kalgane – bydelssenter Lagunen	<i>Informasjon fra arkitektfirmaet</i> <i>Innspill sendt til arkitektfirmaet</i>
Mindemyren Nord – oppstart av detaljreguleringsplan	<i>Innspill sendt til Plan- og bygningsetaten</i>
Forprosjekt for gateoppgradering Løvestakklien – Bøhmergaten	<i>Innspill sendt til Bymiljøetaten</i>
Evalueringsrapport for stengning for trafikk over Bryggen og Torget sommeren 2020	<i>Forslag til merknad sendt til Utvalg for miljø og byutvikling. Forslaget ble ikke fremmet</i>
Høring – kulturstrategi for eldre 2021-2016	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling</i>
Oppstartsplan for likestilling 2022-2026	<i>Tatt til orientering</i>
Oppstartsplan for frivillighet	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Tilgjengelighet og boliger for eldre i sentrale deler av Bergen	<i>Innspill sendt til byråd for klima, miljø og byutvikling</i>
Dokken 2050. Høring av arealstrategi	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>
Planlegging av sykehjem i Bergen	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i> <i>Tatt til orientering</i>
Rullering av temaplan Omsorg med kunnskap	<i>Forslag til vedtak sendt til Utvalg for helse og sosial. Forslagene ble ikke vedtatt</i>
Informasjonskiosker ved sykehjem	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>

Brukerråd på kommunale sykehjem – nytt mandat og videre arbeid	<i>Informasjon fra Etat for sykehjem</i> <i>Innspill sendt til etaten</i>
Informasjon fra pasientombudet	<i>Informasjon fra pasientombudet</i> <i>Tatt til orientering</i>
Kraftsenter for rehabilitering	<i>Informasjon fra Etat for hjemmebaserte tjenester</i> <i>Tatt til orientering</i>
Skolebruksplan 2021-2030	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen.</i>
Oppstart av planarbeid Nygårdstangen. Bergen byarena	<i>Innspill sendt til arkitektfirmaet</i>
Eldres deltakelse i lokaldemokratiet	<i>Innspill sendt til Byrådsleders avdeling</i>
Forvaltningsrevisjon av sykehjem under covid 19 pandemien	<i>Innspill sendt til Utvalg for helse og sosial</i>
Høring av nasjonale faglige råd for forebygging og riktig bruk av tvang i psykisk helsevern for voksne	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for arbeid, sosial og bolig</i> <i>Tatt til orientering</i>
Informasjon fra eldreombudet	<i>Informasjon fra eldreombudet</i> <i>Tatt til orientering</i>
Kulturstrategi for eldre 2021-2026	<i>Innspill sendt til Utvalg for finans, kultur og næring</i>
Statusmelding hjemmebaserte tjenester 2020	<i>Tatt til orientering</i>
Statusmelding for samhandling med spesialisthelsetjenesten 2020	<i>Tatt til orientering</i>
Statusmelding – rapportering på plan for forskning, innovasjon og utdanning i de kommunale helse- og omsorgstjenestene 2016-2019	<i>Tatt til orientering</i>
Områdereguleringsplan Loddefjordåsen. Forslag til planprogram	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i>
Aldervennlig bolig og bydelsplanlegging	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling og til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Budsjettinnspill 2022	<i>Innspill sendt til Byrådsleders avdeling og til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Leve hele livet reformen i Bergen kommune	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet.</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>

Invitasjon til å gi innspill til kommunens språkpolitikk	<i>Informasjon fra Byrådsleders avdeling Innspill sendt til Byrådsleders avdeling</i>
Handlingsplan gange 2022-2025	<i>Informasjon fra Bymiljøetaten Innspill sendt til etaten</i>
Orientering om tillits- og faglighetsreformen	<i>Forslag til vedtak sendt til Utvalg for helse og sosial. Forslaget ble ikke vedtatt</i>
Statusmelding for sykehjemstjenesten 2020	<i>Forslag til vedtak sendt til Utvalg for helse og sosial. Forslaget ble ikke vedtatt</i>
Statusmelding 2020 for allmennlegetjeneten, Bergen legevakt, Øyeblikkelig hjelp døgnenhet, miljørettet helsevern, kommuneoverlegen, smittevernkontoret, senter for migrasjonshelse og fengselshelsetjenesten	<i>Forslag sendt til Utvalg for helse og sosial. Forslaget ble ikke vedtatt</i>
Avvikling av brukervalgordning praktisk bistand husholdning	<i>Tatt til orientering</i>
Omsorg +. Prosjektmandag og arbeidsgruppe	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Informasjon til eldre med liten eller ingen digital kompetanse	<i>Informasjon fra Seksjon informasjon</i>
Konseptvalg for prosjektet Mindemyren flerbruksbygg	<i>Tatt til orientering</i>
Plan for museer og kulturvern 2022-2031. Høring	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling</i>
Oppstart av ny grønn strategi for Bergen – klimastrategi	<i>Tatt til orientering</i>
Forprosjekt for bystrand og ny Lungegårdspark	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling</i>
Benker i Nygårdsparken	<i>Innspill sendt til Bymiljøetaten</i>
Eldre valgmedarbeidere	<i>Innspill sendt til Valgstyret.</i>
Omsorg ved livets slutt ved sykehjem i Bergen	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Gode måltider med naboene	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling</i>
Sammenslåing av akuttmottaket og mottaksavdelingen på ØHD	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet. Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>
Tverrprofesjonell samarbeidslæring – oppfølging og videre samarbeid	<i>Tatt til orientering</i>
Pilotprosjekt for elektriske løperhjul – Bergen sentrum og Åsane	<i>Informasjon fra Bymiljøetaten Innspill sendt til etaten</i>

Retningslinjer for ivaretagelse av voksne pårørende	<i>Innspill sendt til Helse Bergen</i>
Forvaltningsrevisjon – hjemmebaserte tjenester og aktivitetstilbud til eldre under covid 19 pandemien	<i>Innspill sendt til Utvalg for helse og sosial</i>
Betalingsløsninger på buss/bybane	<i>Informasjon fra Skyss</i> <i>Tatt til orientering</i>
Plan for biblioteket – oppstartsmelding	<i>Tatt til orientering</i>
Plan for museer og frivillig kulturvern 2020-2031	<i>Tatt til orientering</i>
Høring- oppfølging av forslag til ny tvangslov	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
Informasjonsarbeid	<i>Informasjon fra Seksjon informasjon</i> <i>Tatt til orientering</i>
Planlegging av bybane til Åsane. Utforming av holdeplasser	<i>Informasjon fra Plan- og bygningsetaten</i> <i>Innspill sendt til etaten</i>
Representasjon i sykehjemmenes brukerråd	<i>Innspill sendt til Etat for sykehjem</i>
Områderegeringsplan for Indre Laksevåg. Fastsetting av planprogram	<i>Forslag til merknad sendt til Utvalg for miljø og byutvikling. Merknaden ble ikke vedtatt</i>
Møllendal Øst. Reguleringsplan til 2. gangs behandling	<i>Tatt til orientering</i>
Matsservering på sykehjem	<i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet</i>
TT ordningen og kontakt med fylkeskommunen	<i>Innspill sendt til fylkeseldrerådet</i>
Kommunikasjonsstrategi for byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling	<i>Informasjon fra Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling</i> <i>Innspill sendt til byrådsavdelingen</i>
Mulebanen. Reguleringsplan til 2. gangs behandling	<i>Tatt til orientering</i>
Trafikksikkerhetsplan 2022-2025	<i>Innspill sendt til Bymiljøetaten</i>
Bybanen fra Bergen til Åsane	<i>Innspill sendt til Utvalg for miljø og byutvikling</i>
Budsjett 2022	<i>Forslag sendt til Utvalg for finans, kultur og næring og til Utvalg for helse og sosial</i>
Tannhelsetjenester for eldre	<i>Innspill sendt til Byrådsleders avdeling</i>
Oppstartsak plan for biblioteket 2022-2031	<i>Informasjon fra Bergen offentlige bibliotek</i> <i>Innspill sendt til Byrådsavdeling for kultur, mangfold og likestilling</i>

Informasjon om kunnskapsklyngen Polyfon	<i>Informasjon fra UiB</i> <i>Tatt til orientering</i>
Aldringshub	<i>Informasjon fra Etat for hjemmebaserte tjenester</i> <i>Tatt til orientering</i>
Eldrerådets rolle i lokaldemokratiet i Bergen	<i>Internt vedtak</i>
Oppstart av strategi for blågrønne strukturer	<i>Informasjon fra Bymiljøetaten</i> <i>Innspill sendt til etaten</i>